

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžfk/49/2020
Identifikačné číslo spisu: 6019200286
Dátum vydania rozhodnutia: 20.01.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:6019200286.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členov senátu Mgr. Petra Melichera a JUDr. Eriky Šobichovej v právnej veci žalobkyne: U. Q. W., A. XX. Y. XXXX, W. H.E. T. XXX/XX, XXX XX W. - H., proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky so sídlom Lazovná č. 5952/63, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 42 499 500, v konaní o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. 87724/2019 zo dňa 11. februára 2019 a rozhodnutia žalovaného č. 72228/2019 zo dňa 04. februára 2019, v konaní o kasačnej sťažnosti sťažovateľa (pôvodne žalovaného) proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 24S/96/2019-68 zo dňa 06. januára 2020, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť sťažovateľa z a m i e t a .

Žalobcovi p r i z n á v a právo na úplnú náhradu trov kasačného konania voči sťažovateľovi.

Odôvodnenie

O d ô v o d n e n i e :

I.

Administratívne konanie a konanie pred správny súdom.

1. Oznámením k poplatku za komunálny odpad (ďalej aj „poplatok“) z 10. novembra 2017, adresovaným Mestu Banská Bystrica ako správcovi dane podľa § 99 ods. 2 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 582/2004 Z. z.“) označený platiteľ poplatku Q. Q. odhlásil žalobkyňu z jeho platenia, pretože sa odsťahovala do Bratislavy, kde má od 3. novembra 2017 trvalý pobyt. Správca dane, vychádzajúc zo zistenia, že žalobkyňa je podľa LV č. XXXX, k. ú. Radvaň vlastníčkou bytu č. XX, nachádzajúceho na 3. poschodí na adrese P. J. Č.. XXXXX/XX Q. Banskej Bystrici vyzval žalobkyňu na splnenie oznamovacej povinnosti podľa § 80 ods. 1 cit. zákona. Žalobkyňa oznámila, že nemá v meste Banská Bystrica trvalý, ani prechodný pobyt, ani neužíva byt, ktorý vlastní, pretože ho

bezodplatne prenechala do užívania svojim rodičom G.. Y. Q. Y. Q. Q., a preto nie je osobou povinnou platiť poplatok za komunálny odpad. Správca dane žalobkyni oznámil, že začína určovať poplatok podľa pomôcok a dňa 1. júna 2018 vyhotovil Protokol o určení poplatku za komunálny odpad podľa pomôcok č. OEM-DP-95911/13902/2018-VI (ďalej len „Protokol“), ktorý žalobkyni doručil 5. júna 2018 spolu s výzvou na vyjadrenie. Vo vyjadrení k Protokolu žalobkyňa namietala určenie poplatku podľa pomôcok a namietala svoju povinnosť ho platiť, pretože nie je poplatníčkou poplatku. Prerokovania pripomienok k Protokolu sa žalobkyňa napriek doručenému predvolaniu nezúčastnila. Úradný záznam z prerokovania pripomienok k Protokolu bol žalobkyni doručený 5. septembra 2018.

2. Rozhodnutím č. 1620885171/680965 vyrubil správca dane s poukazom na § 81 ods. 1 zákona č. 582/2004 Z. z. a v súlade s jeho § 77 ods. 2 písm. a) a s použitím § 15 ods. 2 Všeobecne záväzného nariadenia mesta Banská Bystrica č. 11/2015 o miestnych daniach a poplatku (ďalej len „VZN č. 11/2015“) a podľa § 68 ods. 3 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (Daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Daňový poriadok“) žalobkyni ako platiteľovi dane miestny poplatok za komunálne odpady na rok 2017 vo výške 4,64 EUR s jeho splatnosťou do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia. Uviedol, že Protokol o určení dane podľa pomôcok bol podkladom pre vyrubenie poplatku za komunálny odpad, pretože žalobkyňa po zmene skutočností rozhodujúcich pre vyrubenie poplatku nespĺnila svoju oznamovaciu povinnosť.

3. V odôvodnení rozhodnutia správca dane poukázal na § 48, § 49 a § 68 Daňového poriadku, § 77 ods. 2 písm. a), § 80 ods. 2 zákona č. 582/2004 Z. z. a konštatoval, že poplatok sa žalobkyni vyrubuje za byt č. XX, nachádzajúci sa na ulici P. XXXXX/XX v Banskej Bystrici, ktorého je výlučnou vlastníčkou podľa LV č. XXXX, k. ú. Radvaň (ďalej len „predmetný byt“ alebo „predmetná nehnuteľnosť“). Výška poplatku bola určená podľa § 15 ods. 2 VZN č. 11/2015 vo výške 0,0800 EUR na osobu a kalendárny deň za obdobie od 4. novembra do 31. decembra 2017. Uviedol, že žalobkyňa nepožiadala o úpravu výšky poplatku a napriek tvrdeniu, že nie je jeho poplatníčkou, nepredložila doklady o tom, že predmetnú nehnuteľnosť užívajú na základe ústnej zmluvy o pôžičke bezodplatne jej rodičia. Nepožiadala ani o odpustenie poplatku.

4. Rozhodnutím č. 1620885171/727963 vyrubil správca dane s poukazom na § 81 ods. 1 zákona č. 582/2004 Z. z. a v súlade s jeho § 77 ods. 2 písm. a) a s použitím § 15 ods. 2 VZN č. 11/2015 žalobkyni miestny poplatok za komunálne odpady na rok 2018 vo výške 29,20 EUR splatný do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia. Výška poplatku bola určená za obdobie 365 dní pri sadzbe 0,0800 EUR na osobu a deň.

5. V odôvodnení rozhodnutia správca dane poukázal na § 3, § 77 ods. 2 písm. a) a § 81 zákona č. 582/2004 Z. z. s tým, že pri vyrubení poplatku za rok 2018 vychádzal z dostupnej evidencie, z daňového konania k poplatku za komunálne odpady za rok 2017, pretože nedošlo k zmene rozhodujúcich skutočností. Poplatok za rok 2018 bol žalobkyni vyrubený na základe jej oprávnenia využívať nehnuteľnosť, ktoré jej vyplýva z jej vlastníckeho práva k predmetnému bytu.

6. Žalobkyňa sa odvolala voči obidvom rozhodnutiam správcu dane (označené v bode 2/ a 4/ tohto rozsudku). Namietala, že správca dane nesprávne posúdil právny stav veci, pretože predmetnú nehnuteľnosť neužíva, hoci je jeho vlastníčkou, a preto nie je poplatníčkou poplatku, ktorý jej bol správcom dane za rok 2017 a za rok 2018 vyrubený.

7. Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky ako odvolací orgán podľa § 74 ods. 4 Daňového poriadku (ďalej len „žalovaný“) Rozhodnutím č. 72228/2019 zo 4. februára 2019 Rozhodnutie Mesta Banská Bystrica č. 1620885171/680965 zo dňa 7. augusta 2018, ktorým bol žalobkyni vyrubený poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady za rok 2017 v sume 4,64 EUR potvrdil.

8. Rozhodnutím č. 87724/2019 z 11. februára 2019 žalovaný podľa § 74 ods. 4 Daňového poriadku potvrdil aj Rozhodnutie Mesta Banská Bystrica č. 1620885171/727963 zo dňa 7. novembra 2018, ktorým bol žalobkyni vyrubený miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na rok 2018

v sume 29,20 EUR.

9. Odôvodnenia označených rozhodnutí žalovaného boli vo svojej argumentácii totožné. Žalovaný zopakoval obsah odvolaní žalobkyne, priebeh administratívneho konania a po preskúmaní spisového materiálu dospel k záveru, že správca dane vyrubil žalobkyňu poplatok za rok 2017 aj za rok 2018 v súlade so zákonom č. 528/2004 Z. z., Daňovým poriadkom a VZN č. 11/2015. Odvolacie námietky žalobkyne vyhodnotil žalovaný ako neopodstatnené, a preto nezakladajúce dôvod na zrušenie odvolaním napadnutých rozhodnutí správcu dane.

10. K odvolacej námietke žalobkyne, že pre určenie poplatku podľa pomôcok neboli splnené zákonné podmienky žalovaný s poukazom na § 81a zákona č. 528/2004 Z. z. uviedol, že porušenie podmienok pre určenie poplatku podľa pomôcok nezistil. Uviedol, že žalobkyňa bola odhlásená z platenia poplatku napriek tomu, že je vlastníčkou predmetného bytu, ktorý má z titulu jeho vlastníctva oprávnenie užívať, a teda spĺňa podmienku poplatníčky poplatku na území mesta Banská Bystrica. Na výzvu správcu dane nespĺnila svoju oznamovaciu povinnosť podľa § 81 zákona č. 528/2004 Z. z. a nepredložila doklady odôvodňujúce zníženie alebo odpustenie poplatku. Napriek tvrdeniu, že predmetný byt neužíva, nepredložila o tejto skutočnosti žiadne doklady. Na základe uvedeného žalovaný uzavrel, že správca dane správne určil poplatok za rok 2017 podľa pomôcok a správne použil pomôcky aj pre určenie poplatku na rok 2018, vychádzajúc z Protokolu, ktorým bol určený poplatok za rok 2017 podľa pomôcok. K odvolacej námietke žalobkyne, že nie je poplatníčkou na území Mesta Banská Bystrica žalovaný s poukazom na § 77 ods. 2 písm. a) zákona č. 582/2004 Z. z. a § 123 zákona č. 40/1964 Zb. (ďalej len „Občiansky zákonník“) uviedol, že žalobkyňa je poplatníčkou poplatku, pretože je na území mesta Banská Bystrica oprávnená užívať byt, čo vyplýva z preukázaného vlastníctva žalobkyne k predmetnému bytu, a to napriek tomu, že v meste Banská Bystrica nemá trvalý, ani prechodný pobyt. Je poplatníčkou predmetného poplatku podľa § 77 ods. 2 písm. a) cit. zákona, pretože v meste Banská Bystrica vlastní byt a zároveň je poplatníčkou aj v meste Bratislava, v ktorom má trvalý pobyt, a to podľa § 77 ods. 3 cit. zákona. Žalovaný sa nestotožnil s argumentáciou žalobkyne, že § 77 ods. 3 cit. zákona má zamedziť dvojitému poplatku žalobkyňou, a to v meste Banská Bystrica (pretože je vlastníčkou bytu na jeho území) a aj v meste Bratislava, (pretože v ňom má trvalý pobyt) a tvrdil, že zamedzenie dvojitého platenia poplatku sa vzťahuje k tomu istému poplatníkovi len v rámci jednej obce a nevzťahuje sa na celé územie Slovenskej republiky. Dvojitá poplatková povinnosť na území mesta Banská Bystrica žalobkyňi v zmysle § 77 cit. zákona nevznikla. Žalovaný zároveň uviedol, že zákon č. 582/2004 Z. z. umožňuje zníženie alebo odpustenie poplatku na zmiernenie alebo odstránenie tvrdosti zákona za splnenia stanovených podmienok. Mesto Banská Bystrica uvedené podmienky upravilo vo VZN č. 11/2015, podľa ktorého bol žalobkyňi poplatok za rok 2017, 2018 aj vyrubený. O splnení uvedených podmienok, s ohľadom na tvrdenie žalobkyne, že v predmetnom byte bývajú jej rodičia, ktorí v ňom majú trvalý pobyt, pričom žalobkyňa v meste Banská Bystrica celoročne neprodukuje komunálny odpad, môže rozhodnúť len správca dane na základe písomnej žiadosti žalobkyne.

11. Predmetom správneho súdneho konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovaného, ktorými potvrdil prvostupňové rozhodnutia správcu dane, ktorými bol žalobkyňi vyrubený miestny poplatok za komunálne odpady za obdobie od 1. januára 2018 do 31. decembra 2018 vo výške 29,20 EUR a za obdobie od 4. novembra 2017 do 31. decembra 2017 vo výške 4,64 EUR. V konaní nebolo sporné, že žalobkyňa je vlastníčkou bytu č. XX, ktorý sa nachádza na treťom poschodí vchodu č. XX bytového domu so súpisným č. XXXXX, ktorý sa nachádza na parcele C KN č. XXXX/XXX o výmere 411 m² a je vedená v k. ú. Radvaň. Uvedené bolo preukázané čiastočným výpisom z listu vlastníctva č. XXXX. Dňa 10. novembra 2017 bolo správcovi dane doručené Oznámenie zmeny nahlásených údajov k poplatku za komunálny odpad, z ktorého vyplynulo, že dňom 3. novembra 2017 žalobkyňa zmenila svoje trvalé bydlisko, a preto od uvedeného dňa bude platiteľom poplatku Q. Q., otec žalobkyne. Súčasťou administratívneho spisu sú vyhlásenia žalobkyne a Q.H. Q. Y. G.. Y. Q. - rodičov žalobkyne, z ktorých vyplýva, že na základe ústnej zmluvy o pôžičke užívajú predmetný byt od 4. novembra 2017 rodičia žalobkyne a na uvedenej adrese majú aj trvalý pobyt. Žalobkyňa sa odsťahovala do Bratislavy. Sporným v konaní bolo to, či žalobkyňa je poplatníčkou miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v meste Banská Bystrica len z toho dôvodu, že ako vlastníčka predmetného bytu má

právo realizovať svoje vlastnícke právo jeho užívaním, bez ohľadu na to, či ho v skutočnosti užíva. Po oboznámení sa s pripojeným obsahom administratívneho spisu správny súd zistil, že skutkový stav vecí, ktorý bol zistený a popísaný žalovaným v napadnutých rozhodnutiach ako aj v rozhodnutiach prvostupňového orgánu verejnej správy korešponduje so zisteniami v správnom konaní.

12. Správny súd poukázal na to, že jeho úlohou bolo zodpovedať otázku, či žalobkyňa je poplatníčkou poplatku v zmysle § 77 ods. 2 písm. a) zákona č. 582/2004 Z. z. z dôvodu existencie oprávnenia užívať predmetný byt, ktoré je obsahom jej vlastníckeho vzťahu k nemu, a to bez ohľadu na to, že jeho faktické užívanie bezodplatne prenechala svojim rodičom a teda, či žalovaný (správca dane) na zistený skutkový stav vecí správne aplikoval citované zákonné ustanovenie. Žalobkyňa tvrdila, že právne posúdenie vecí žalovaným bolo nesprávne, pretože v dôsledku prenechania svojho práva užívať predmetný byt svojim rodičom nemá právo ho užívať, a preto nemá v zmysle citovaného zákonného ustanovenia povinnosť platiť poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Žalovaný (a správca dane) tvrdili, že právo žalobkyne užívať byt je napriek jeho aktuálnemu faktickému užívaniu jej rodičmi zachované, pretože je jeho vlastníčkou, a preto je poplatníčkou poplatku v zmysle citovaného zákonného ustanovenia.

13. Mal za to, že žalobná námietka nesprávneho právneho posúdenia vecí je dôvodná. V § 77 ods. 1 zákona č. 582/2004 Z. z. sú vymedzené náklady a činnosti súvisiace s komunálnymi odpadmi a drobným stavebným odpadom. V ods. 2 sú vymedzené subjekty, ktoré sú povinné poplatok platiť. V prípade fyzických osôb je poplatníkom tá fyzická osoba, ktorá má v obci trvalý pobyt, alebo ktorá má v obci prechodný pobyt, alebo fyzická osoba, ktorá je na území obce oprávnená užívať byt, alebo tá fyzická osoba, ktorá na území obce užíva byt (alebo iné nehnuteľnosti, objekty, či ich časti) a to na iný účel, ako na podnikanie. V preskúmvanej veci nebolo sporné, že žalobkyňa, ktorá je fyzickou osobou, nemá v meste Banská Bystrica prechodný, ani trvalý pobyt a ani neužíva predmetný byt, ktorý vlastní. Žalovaný (správca dane) považovali pre vyrubenie poplatku žalobkyni za dostatočnú a rozhodujúcu skutočnosť to, že z titulu jej vlastníckeho práva k predmetnému bytu ho má právo aj užívať. Neprihliadali k nespornému skutkovému zisteniu, že žalobkyňa predmetný byt prenechala do užívania iným osobám, a preto ho reálne od 3. novembra 2017 neužíva, pretože túto skutkovú okolnosť nepovažovali za právne významnú. Správny súd dospel po preskúmaní tejto žalobnej námietky k záveru, že uvedený právny záver žalovaného (správca dane) je výsledkom jeho omylu pri aplikácii § 77 ods. 2 písm. a) citovaného zákona na zistený skutkový stav vecí, v dôsledku čoho je jeho rozhodnutie nezákonné. Hoci žalovaný (správca dane) správne konštatovali obsah vlastníckeho práva, ktoré je právom absolútnym a pôsobí voči všetkým, pričom jeho obsahom je právo vec držať, užívať ju, požívať jej plody a disponovať s ňou, opomenuli, že tieto jednotlivé vlastnícke oprávnenia môže vlastník vecí realizovať sám, ale má právo ich aj previesť na inú osobu bez toho, aby vec scudzil. Právo držby vecí, t. j. možnosť vlastníka mať danú vec vo svojej moci je výslovným oprávnením vlastníka vecí. Neznamená to, že vec musí fakticky aj držať, pretože vec môže na základe rôznych právnych úkonov dať do držby iným subjektom a rovnako má právo sám rozhodnúť, či bude úžitkovú hodnotu vecí realizovať sám, alebo využitie jej úžitkovej hodnoty umožní iným subjektom. To znamená, že vlastník vecí môže rozsah svojich vlastníckych oprávnení zúžiť, ako tomu bolo aj v preskúmvanej veci, keď žalobkyňa faktickú držbu bytu prenechala svojim rodičom spolu s oprávnením realizovať úžitkovú hodnotu bytu, a teda ho užívať. So svojimi rodičmi Q. Q. Y. G.. Y. Q. uzavrela zmluvu o výpožičke, ktorej predmetom bolo bezplatné užívanie predmetného bytu, ktorá pre svoju platnosť nevyžaduje písomnú formu. Uvedené skutočnosti boli v administratívnom konaní preukázané a nesporné. Uzavretím zmluvy o výpožičke žalobkyňa obmedzila svoje vlastnícke oprávnenia, keď sa v prospech svojich rodičov vzdala svojho práva užívať predmet svojho vlastníctva. Nesprávne právne posúdenie vecí žalovaným (správcom dane), t. j. aplikácia § 77 ods. 2 písm. a) citovaného zákona na zistený skutkový stav vecí, bolo výsledkom chyby v jeho právnej úvahe, keď vlastníctvo žalobkyne k predmetnému bytu stotožnil s jej právom ho užívať, pretože nejde o totožné práva. Právo užívať vec (v danej veci - byt) je oddeliteľnou súčasťou vlastníckeho práva vlastníka vecí, ktoré môže realizovať sám, ale môže ho prenechať bezodplatne alebo za odplatu aj iným osobám bez toho, aby sa svojho vlastníctva k veci vzdal. Byt alebo inú nehnuteľnosť (§ 77 ods. 2 písm. a) zároveň môže užívať aj niekto, kto nie je jej vlastníkom, z čoho je zrejmé, že právo užívať vec (byt) môže vyplývať z vlastníctva danej veci, ale môže byť založené aj na inom právnom

titule, napr. na zmluve o výpožičke, ako tomu bolo v preskúmanej veci. Pre označenie určitej fyzickej osoby za poplatníka v zmysle § 77 ods. 2 písm. a) cit. zákona nie je podstatné, či je vlastníkom bytu (alebo inej nehnuteľnosti či objektu, alebo jeho časti) v obci, ale len to, či byt fakticky užíva, alebo či má reálne/faktické právo ho užívať. Zo zisteného skutkového stavu veci jednoznačne vyplynulo, že žalobkyňa nemá v meste Banská Bystrica od 03. novembra 2017 právo užívať byt, a preto neboli naplnené skutkové predpoklady pre aplikáciu § 77 ods. 2 písm. a) cit. zákona. Preto žalovaný/správca dane žalobkyňu nesprávne označil za poplatníčku, v dôsledku čoho jej nesprávne, v rozpore so zákonom vyrubil poplatok za komunálny odpad za časť roka 2017 a za rok 2018.

14. Pokiaľ žalobkyňa vo vzťahu k tvrdenej nezákonnosti rozhodnutí žalovaného pre nesprávne právne posúdenie veci argumentovala aj poukazom na § 77 ods. 1 zákona č. 582/2004 Z. z. s tým, že v meste Banská Bystrica neprodukuje žiadny odpad, správny súd uvádza, že táto argumentácia nemohla obstať, pretože sa nevzťahuje k podstate napadnutých rozhodnutí, t. j. k tým skutkovým a právnym dôvodom, pre ktoré bol žalobkyni poplatok za časť roka 2017 a za rok 2018 vyrubený. Ustanovenie § 77 ods. 1 cit. zákona sa týka vymedzenia účelu platenia poplatku za komunálny odpad a netýka sa vymedzenia poplatníka. Napadnuté rozhodnutia boli založené na tom, že žalobkyňa je poplatníkom poplatku, pretože je vlastníčkou predmetného bytu, a preto má právo ho užívať. Poplatok jej nebol vyrubený preto, že v meste Banská Bystrica produkuje odpad. Takto formulovaný dôvod nezákonnosti rozhodnutí žalovaného nemohol obstať, pretože neobsahuje argumentáciu, ktorá by sa vzťahovala k namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu veci. Rovnako nemohol obstať ani tvrdený dôvod nezákonnosti rozhodnutí žalovaného spočívajúci v nesprávnom výklade § 77 ods. 3 cit. zákona, pretože nezodpovedal skutkovej a právnej argumentácii, ktorá bola podstatou žalobou napadnutých rozhodnutí tak, ako to bolo uvedené v bode vyššie. Z takto uplatnených žalobných dôvodov nebolo možné žalobe žalobkyne vyhovieť a vysloviť nezákonnosť rozhodnutí žalovaného pre nesprávne právne posúdenie veci.

15. Z uvedeného je zrejmé, že správny súd považoval žalobu za dôvodnú v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci preto, že žalovaný (správca dane) nesprávne podriadil zistený skutkový stav veci pod právnu normu, ktorá sa na vec nevzťahuje, pretože skutkové predpoklady pre jej aplikáciu neboli naplnené. Žalobkyňa nie je v zmysle tohto zákonného ustanovenia poplatníčkou poplatku, pretože v meste Banská Bystrica nemá právo užívať predmetný byt, a preto jej nevznikla povinnosť ho zaplatiť. Poplatok za komunálny odpad za časť roka 2017 a za rok 2018 bol žalobkyni vyrubený v rozpore s § 77 ods. 2 písm. a) zákona č. 582/2004 Z. z., a preto správny súd žalobou napadnuté rozhodnutia žalovaného označené v bode 7/ a 8/ tohto rozsudku zrušil podľa § 191 ods. 1 písm. c) SSP spolu s prvostupňovými rozhodnutiami, ktoré im predchádzali (§ 191 ods. 3, písm. a) SSP) a vec vrátil prvostupňovému orgánu verejnej správy na ďalšie konanie.

16. O náhrade trov konania rozhodol správny súd podľa § 167 ods. 1 SSP a žalobkyni, ktorá bola v konaní v celom rozsahu úspešná priznal právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania, o ktorých výške rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku súdny úradník samostatným uznesením (§ 175 ods. 2 SSP).

II.

Kasačná sťažnosť, vyjadrenia

17. Proti právoplatnému rozsudku krajského súdu v zákonom stanovenej lehote podal sťažovateľ - žalovaný kasačnú sťažnosť a to z dôvodu podľa ustanovenia § 440 ods. 1 písm. g/ SSP a to pre nesprávne právne posúdenie veci.

18. Sťažovateľ sa nestotožňuje so záverom súdu v bode 32 uvedeného rozsudku, v ktorom konštatuje, že uvedený právny záver žalovaného (správca dane) je výsledkom jeho omylu pri aplikácii § 77 ods. 2 písm. a) zákona č. 582/2004 Z. z. na zistený skutkový stav veci, v dôsledku čoho je jeho rozhodnutie nezákonné. Taktiež nesúhlasí s tvrdením, že nesprávne právne posúdenie veci žalovaným (správcom dane), t. j. aplikácia § 77 ods. 2 písm. a) citovaného zákona na zistený skutkový stav veci, bolo výsledkom chyby v jeho právnej úvahe, keď vlastníctvo žalobkyne k predmetnému bytu stotožnil s jej

právom ho užívať, pretože nejde o totožné práva a že žalovaný(správca) dane žalobkyňu nesprávne označil za poplatníčku, v dôsledku čoho jej nesprávne, v rozpore so zákonom vyrubil poplatok za komunálny odpad za časť roka 2017 a za rok 2018.

19. Sťažovateľ je presvedčený, že z jeho strany nedošlo k omylu pri aplikácii § 77 ods. 2 písm. a) zákona č. 582/2004 Z. z. ani k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci, tak ako to uviedol súd v bode 32, pretože sťažovateľ vychádzal z aplikačnej praxe a výkladu tvorcu vyššie citovaného zákona, ktorým je Ministerstvo financií SR.

20. Vychádzajúc z ust. § 77 ods. 2 pís. a) zák. č. 582/2004 Z.z. poplatníkom poplatku je každá fyzická osoba z dôvodu trvalého pobytu alebo prechodného pobytu, alebo z dôvodu oprávnenia užívať (vlastnícke práva) alebo užívania (skutočné užívanie nehnuteľností napr. na základe nájomnej zmluvy) bytu, nebytového priestoru, pozemnej stavby alebo jej časti, alebo objektu, ktorý nie je stavbou.

21. Zákon č. 582/2004 Z. z. osobitne nevymedzuje, čo sa považuje za oprávnenie užívať nehnuteľnosť, ani čo sa považuje za užívanie nehnuteľnosti. Pri vymedzení pojmu oprávnenie užívať nehnuteľnosť tvorca zákona vychádzal z Občianskeho zákonníka, konkrétne z § 123, ktorý upravuje vlastnícky vzťah. Podľa tohto ustanovenia zákona vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním. Podľa tohto ustanovenia vlastníctvom alebo vlastníckym právom treba rozumieť právo ovládať vec, najmä ju držať, užívať a nakladať s ňou vlastnou mocou, ktorá nie je závislá od žiadnej inej moci kohokoľvek k tej istej veci. Na základe uvedeného za oprávnenie užívať nehnuteľnosť tvorca zákona považuje vlastnícky vzťah.

22. Za užívanie nehnuteľnosti je možné podľa tvorcu zákona považovať skutočné užívanie nehnuteľnosti fyzickou osobou napr. na základe nájomnej zmluvy, zmluvy o výpožičke a pod.

23. V danom prípade je nesporné, že žalobkyňa je v zmysle listu vlastníctva č. 6814 vlastníčkou bytu č. XX, ktorý sa nachádza na treťom poschodí vchodu č. XO bytového domu so súpisným číslom XXXXX, ktorý sa nachádza na parcele C KN č. XXXX/XXX v k. ú. Radvaň, v zmysle čoho je teda oprávnená tento byt užívať a to aj napriek tomu, že predmetný byt prenechala na základe zmluvy o výpožičke do užívania svojim rodičom.

24. V zmysle § 77 ods. 2 písm. a) zákona č. 582/2004 Z. z. poplatníkom poplatku je okrem iných aj fyzická osoba, ktorá je na území obce oprávnená užívať nehnuteľnosť alebo užíva túto nehnuteľnosť. V danom prípade bolo preukázané, že žalobkyňa predmetnú nehnuteľnosť - byt neužíva, prenechala ju do užívania svojim rodičom, na základe zmluvy o výpožičke, čím jej však oprávnenie užívať predmetnú nehnuteľnosť nezaniklo. Predmetnú nehnuteľnosť je stále oprávnená užívať z titulu jej vlastníctva a preto podľa tvorcu zákona je poplatníčkou poplatku podľa vyššie citovaného ustanovenia v meste Banská Bystrica aj ona.

25. Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby kasačný súd rozsudok krajského súdu zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a zaviazal žalobcu znášaním trov celého konania zo svojho.

26. Ku kasačnej sťažnosti sa vyjadrila písomne žalobkyňa, nesúhlasila s názorom žalovaného, ktorý bol uvedený v kasačnej sťažnosti. Vyslovila súhlas s názorom krajského súdu, ktorý je uvedený v odôvodnení rozsudku, pričom mala za to, že správca dane nesprávne stotožnil vlastnícke právo k bytu, s právom užívať byt. Uzavretím zmluvy o užívaní s rodičmi obmedzila svoje vlastnícke oprávnenia k bytu, keďže v prospech ich rodičov sa vzdala užívania bytu. Napriek tomu, že je vlastníčkou bytu, pričom obsahom vlastníckeho práva k bytu je byt držať, užívať ho, požívať jeho plody a disponovať s ním, žalovaný opomenul, že jednotlivé vlastnícke oprávnenia môže realizovať sama, alebo má právo previesť ich na inú osobu, a bez toho aby byt scudzila. Podľa jej názoru nie je teda poplatníkom v zmysle § 77 ods. 2 písm. a/ zákona č. 582/2004 Z.z.. Žiadala, aby bola kasačná sťažnosť zamietnutá. Zároveň žiadala kasačný súd, aby ju informoval o termíne vyhlásenia rozhodnutia.

III.

Konanie pred kasačným súdom, právne názory kasačného súdu

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný postupom podľa § 452 ods.1 SSP v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ včas, s prihliadnutím na formálnu viazanosť posudzovania kasačnej sťažnosti preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednohlasne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť sťažovateľa nie je dôvodná.

28. Kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 445 SSP), s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu na internetovej stránke NS SR, rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 27.01.2021 (§ 137 ods. 4 SSP spolu s § 452 ods. 1 SSP).

29. Podľa článku 1 ods. 1 vety prvej Ústavy Slovenskej republiky Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

30. Podľa článku 2 ods. 2 Ústavy SR štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

31. Podľa článku 13 ods. 1 Ústavy SR povinnosti možno ukladať

- a) zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd,
- b) medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 4, ktorá priamo zakladá práva a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, alebo
- c) nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

32. Podľa čl. 59 ods. 1 a2 Ústavy SR dane a poplatky sú štátne a miestne.

(2) Dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona.

33. Podľa čl. 65 ods. 2 Ústavy SR obec a vyšší územný celok financujú svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, ako aj zo štátnych dotácií. Zákon ustanoví, ktoré dane a poplatky sú príjmom obce a ktoré dane a poplatky sú príjmom vyššieho územného celku. Štátnych dotácií sa možno domáhať len v medziach zákona.

34. Podľa § 2 ods. 1, 2 SSP (1) v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

2) Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánov verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

35. Podľa § 6 ods. 1 SSP správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

36. Podľa § 1 zákona č. 582/2004 Z. z. v znení účinnom na toto konanie týmto zákonom sa ustanovujú miestne dane a miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

37. Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 582/2004 Z. z. obec ukladá miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (ďalej len „poplatok“).

38. Podľa § 3 zákona č. 582/2004 Z. z. zdaňovacím obdobím poplatku uvedeného v § 2 ods. 2 je kalendárny rok.

39. Podľa § 77 ods. 1, 2, 3 zákona č. 582/2004 Z. z. (1) poplatok sa platí za činnosti

- a) nakladania so zmesovým komunálnym odpadom,
- b) činnosti nakladania s biologicky rozložiteľným komunálnym odpadom,
- c) triedený zber zložiek komunálneho odpadu, na ktoré sa nevzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov,
- d) náklady spôsobené nedôsledným triedením oddelene zbieraných zložiek komunálneho odpadu, na ktoré sa vzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov a
- e) náklady presahujúce výšku obvyklých nákladov podľa osobitného predpisu,²⁶⁾
- f) činnosti nakladania s drobným stavebným odpadom, ak v obci nebol zavedený množstvový zber drobného stavebného odpadu.

(2) Ak ďalej nie je ustanovené inak, poplatok platí poplatník, ktorým je

- a) fyzická osoba, ktorá má v obci trvalý pobyt 27) alebo prechodný pobyt 28) alebo ktorá je na území obce oprávnená užívať alebo užíva byt, nebytový priestor, pozemnú stavbu 29) alebo jej časť, alebo objekt, ktorý nie je stavbou, alebo záhradu, 30) vinicu, 31) ovocný sad, 32) trvalý trávny porast 33) na iný účel ako na podnikanie, pozemok v zastavanom území obce okrem lesného pozemku 34) a pozemku, ktorý je evidovaný v katastri nehnuteľností ako vodná plocha 35) (ďalej len "nehnuteľnosť"),
- b) právnická osoba, ktorá je oprávnená užívať alebo užíva nehnuteľnosť nachádzajúcu sa na území obce na iný účel ako na podnikanie,
- c) podnikateľ, ktorý je oprávnený užívať alebo užíva nehnuteľnosť nachádzajúcu sa na území obce na účel podnikania.

(3) Ak má osoba podľa odseku 2 písm. a) v obci súčasne trvalý pobyt a prechodný pobyt, poplatok platí iba z dôvodu trvalého pobytu. Ak má osoba podľa odseku 2 písm. a) v obci trvalý pobyt alebo prechodný pobyt a súčasne je oprávnená užívať alebo užíva nehnuteľnosť na iný účel ako na podnikanie, poplatok platí iba z dôvodu trvalého pobytu alebo prechodného pobytu. Ak má osoba podľa odseku 2 písm. a) v obci trvalý pobyt alebo prechodný pobyt a súčasne je podľa odseku 2 písm. c) fyzickou osobou oprávnenou na podnikanie a miestom podnikania je miesto jej trvalého pobytu alebo prechodného pobytu a v tomto mieste nemá zriadenú prevádzkareň, poplatok platí iba raz z dôvodu trvalého pobytu alebo prechodného pobytu. To neplatí, ak sa na poplatníka vzťahuje množstvový zber v príslušnej časti obce.

40. Podľa § 81 ods. 1, 2 zákona č. 582/2004 Z. z. (1) poplatok obec vyrubuje každoročne rozhodnutím na celé zdaňovacie obdobie. Vyrubený poplatok je splatný do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia. Ak poplatník preukáže, že využíva množstvový zber, obec poplatok nevyrubí rozhodnutím.

(2) Ak vznikne poplatková povinnosť v priebehu zdaňovacieho obdobia, obec vyrubí pomernú časť poplatku rozhodnutím, začínajúc dňom vzniku poplatkovej povinnosti až do konca príslušného zdaňovacieho obdobia.

41. Podľa § 83 ods. 1 zákona č. 582/2004 Z. z. obec ustanoví všeobecne záväzným nariadením 11) k 1. januáru zdaňovacieho obdobia sadzby poplatku v súlade s § 78 ods. 1, hodnotu koeficientu, pri množstvovom zbere spôsob a lehotu zaplataenia poplatku, podmienky na vrátenie poplatku alebo jeho pomernej časti podľa § 82 ods. 1, podmienky, ktorých splnenie má poplatník preukázať a podklady, ktoré má poplatník predložiť pri znížení alebo odpustení poplatku podľa § 82 ods. 2.

42. Mesto Banská Bystrica vydalo v súlade s ustanovením § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a v súlade s ustanoveniami zákona č. 582/2004 Z. z. všeobecne záväzného nariadenie Mesta Banská Bystrica o miestnych daniach a poplatku č. 11/2015, ktoré nadobudlo účinnosť 1. januára 2016. S účinnosťou od 1. januára 2016 zaviedlo miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (ďalej len „poplatok“) s tým, že správu tohto poplatku

vykonáva Mesto Banská Bystrica (§ 1 ods. 1 písm. f) ods. 4). Okruh poplatníkov poplatku, jeho sadzba, spôsob a lehota na jeho zaplatenie i podmienky na vrátenie poplatku alebo jeho pomernej časti, či na jeho zníženie a odpustenie poplatku sú upravené v 6. časti VZN. V súlade so schváleným systémom zberu odpadu stanovilo Mesto Banská Bystrica paušálny poplatok pre fyzickú osobu, ktorá má v obci trvalý pobyt alebo prechodný pobyt alebo, ktorá má na území obce oprávnenie užívať alebo užíva nehnuteľnosť na iný účel ako podnikanie s tým, že sadzba paušálneho poplatku je 0,0800 EUR za osobu a kalendárny deň (§ 15 ods. 1 písm. a), ods. 2 VZN).

43. Predmetom kasačnej sťažnosti sťažovateľa bol rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorým podľa § 191 ods. 1 písm. c/ SSP zrušil rozhodnutia žalovaného č.72228/2019 zo dňa 04. februára 2019 a č. 87724/2019 zo dňa 11. februára 2019, ako aj rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy mesta Banská Bystrica č.1620885171/680965 zo dňa 07. augusta 2018 ako aj rozhodnutie mesta Banská Bystrica č. 1620885171/727963 zo dňa 07. novembra 2018 a vec vrátil prvostupňovému orgánu verejnej správy na ďalšie konanie. Žalovaný predmetnými rozhodnutiami ako odvolací orgán podľa § 74 ods. 4 Daňového poriadku potvrdil rozhodnutia mesta Banská Bystrica, ktorým bol žalobkyni vyrubovaný poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady za rok 2017 v sume 4,64 Eur ako aj vyrubovaný miestny poplatok za komunálne odpady a stavebné odpady za rok 2018 v sume 29,20 Eur.

44. Kasačný súd najskôr považuje za potrebné uviesť, že Krajský súd v Banskej Bystrici podrobne opísal skutkový stav vo veci, rovnako ako prvostupňový a aj odvolací správny orgán a tak skutkový stav nebude opakovať a v plnom rozsahu na tieto časti preskúmaného rozsudku poukazuje, aby zbytočne neopakoval detaily skutkového stavu zistené zo strany krajského súdu a orgánov verejnej správy. Žalovaný ako sťažovateľ namieta, že krajský súd nesprávne vec právne posúdil (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP), keď v danom prípade podľa jeho názoru žalobkyňa je v predmetnej veci poplatníkom poplatku za komunálny odpad s poukazom na § 77 ods. 2 písm. a/ zákona č. 582/2004 Z.z., aj keď bolo preukázané, že žalobkyňa predmetnú nehnuteľnosť - byt neužíva, prenechala ju do užívania svojim rodičom na základe zmluvy o výpožičke, čím jej však oprávnenie užívať predmetnú nehnuteľnosť nezaniklo. Predmetnú nehnuteľnosť je stále oprávnená užívať z titulu jej vlastníctva a preto podľa tvorcu zákona je poplatníkom poplatku podľa vyššie citovaného ustanovenia v meste Banská Bystrica aj ona. Podľa jeho názoru sú rozhodnutia ním vydané v súlade so zákonom.

45. Kasačnú námietku žalovaného a to nesprávne právne posúdenie veci vyhodnotil kasačný súd ako nedôvodnú. V plnom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením rozsudku krajského súdu, ktorý vyhodnotil vyššie špecifikované rozhodnutia žalovaného ako aj správcu dane za nezákonné a to konkrétne v bode 32 napadnutého rozsudku.

46. Právnym posúdením veci je činnosť krajského súdu pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na skutkový stav zistený orgánom verejnej správy alebo ním samým v rámci plnej jurisdikcie, alebo v osobitných konaniach. Nesprávne právne posúdenie veci predstavuje právnu vadu rozhodnutia. Tento dôvod kasačnej sťažnosti je naplnený v prípade keď krajský súd na zistený skutkový stav

a/ neaplikoval príslušnú právnu normu

b/ aplikoval nesprávne právnu normu

c/ obsah právnej normy nesprávne interpretoval

d/ správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval

47. Nesprávnym právnym posúdením veci je tak omyl krajského súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav.

48. Kasačný súd uzatvára, že nedošlo zo strany krajského súdu k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci v zmysle vyššie uvedených kritérií. Kasačný súd sa stotožnil s vysloveným právnym názorom správneho súdu, že zo zisteného skutkového stavu veci jednoznačne vyplynulo, že žalobkyňa nemá v meste Banská Bystrica od 3. novembra 2017 právo užívať byt a preto neboli naplnené skutkové

predpoklady pre aplikáciu § 77 ods. 2 písm. a/ citovaného zákona, a preto žalovaný ako aj správca dane nesprávne označili žalobkyňu za poplatníčku v dôsledku čoho jej bol nesprávne, v rozpore so zákonom vyrubенý poplatok za komunálny odpad za časť roka 2017 a za rok 2018.

49. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti s poukazom na § 461 Správneho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú.

50. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol kasačný súd s poukazom na § 167 ods. 1 SSP v spojení s § 467 ods. 1 SSP. Žalovaný v kasačnom konaní úspech nemal, preto mu právo na náhradu trov kasačného konania nepriznal. Právo na úplnú náhradu trov kasačného konania vzniklo žalobcovi. O výške náhrady trov rozhodne Krajský súd v Banskej Bystrici samostatným uznesením.

51. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu SR v senáte v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.